

Skuggan av krisen i Grekland har EU:s finansministrar beslutat att upprätta en europeisk stabiliseringsmekanism i form av ett krispaket på totalt 720 miljarder euro. EU:s del i krispaketet är på totalt 500 miljarder euro. Utöver detta förväntas Internationella valutafonden, IMF, bidra med cirka 220 miljarder euro.

Varför har paketet antagits:

Syftet med krishanteringspaketet är att säkerställa den finansiella stabiliteten i EU. Även om de finansiella marknaderna har återhämtat sig efter krisen har utvecklingen i Grekland pekat på att enskilda länder kan få stora problem med sina offentliga finanser vilket kan sprida sig till en oro på de finansiella marknaderna. Syftet med stabiliseringsfonden är dels att hantera den uppkomna situationen, dels att skapa ett mer generellt verktyg för att hantera länder som hamnar i finansiell kris.

Hur ser paketet ut:

Paketet innehåller två delar. För det första öppnas den existerande EU-nödfond som har kunnat användas för att hantera betalningsbalansproblem i EU-länder utanför eurozonen nu upp även för euroländer. I praktiken kan alla EU:s 27 medlemsländer därmed använda denna nödfond där det återstår 60 miljarder euro.

För det andra skapas möjligheter att sätta upp ett separat bolag för särskilt ändamål (SPV – "Special Purpose Vehicle") som kan köpa tillgångar som olika länders obligationer. De 16 euroländerna ställer sig bakom denna SPV med upp till 440 miljarder euro. Detta bygger på att varje EU-land antingen betalar in eller garanterar sin del proportionellt (pro rata) i enlighet med sin andel av inbetalt kapital till den Europeiska centralbanken, ECB. Den upprättade SPV:n med

garantier på upp till 440 miljarder euro löper ut efter tre år. Dessutom förväntas IMF bidra med hälften av vad euroländerna bidrar med, det vill säga cirka 220 miljarder euro. IMF har meddelat att de välkomnar EU:s beslut att bygga upp förtroendet och den finansiella stabiliteten i EU.

Innan SPV:n kan skapas krävs att godkännande på nationell nivå i respektive euro-land. I flera fall måste parlamentet godkänna garantierna. IMF:s deltagande kräver också godkännande från IMF:s styrelse. Om ett land ska få ett lån bestäms från fall till fall.

Den finansiella hjälpen till ett land ska ske i form av ett lån eller kreditlina/kreditutfästelse. Kommissionen ska låna på kapitalmarknaden eller via finansiella institut och etablera nödvändiga arrangemang för att administrera lånen via ECB. Själva processen innebär att medlemsstaten som söker finansiell hjälp ska föra en diskussion med Europeiska kommissionen i samråd med ECB om sitt finansiella behov. Beslutet om att ge eventuell finansiell hjälp tas av Europeiska unionens råd. Om finansiering sker via IMF ska medlemsstaten först rådslå med kommissionen. Kommissionen ska även på regelbunden basis utvärdera och verifiera om medlemsstatens ekonomiska och finansiella politik överensstämmer med de krav rådet ställer. Ett finansiellt stöd kommer att vara förenat med strikta villkor, liknande de som IMF brukar ställa upp.

Sveriges bidrag:

För Sveriges del innebär krispaketet att Sverige är med och betalar in pengar i den befintliga nödfonden som finansieras av samtliga EU:s medlemsländer. I de fall pengar ska lånas ut till euroländer via SPV:n på 440 miljarder euro är det frivilligt för Sverige att delta. Först och främst är det euroländerna som bidrar. Vad avser IMF:s del i krispaketet bidrar Sverige via Riksbanken genom vår kapitalinsats i IMF.